

Handläggare
Marie Björklöf
Telefon: 08-508 35 605

Till
Arbetsmarknadsnämnden
den 9 februari 2021

Ärende 12

Svar på skrivelse om insatser för att möta den ökande arbetslösheten

Arbetsmarknadsförvaltningens förslag till beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden beslutar att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt svar på skrivelsen.

Sammanfattning

Arbetsmarknadsnämnden har från Salar Rashid m.fl. (S) mottagit en skrivelse som lyfter frågor om vilka insatser och åtgärder som skulle kunna motverka den stigande arbetslösheten.

I skrivelsen framhålls att arbetslösheten under de senaste åren har legat på låga nivåer, men har sedan slutet av 2019 och under den pågående pandemin ökat kraftigt. Särskilt bland unga, nyanlända och andra som sedan tidigare stod längre ifrån arbetsmarknaden har arbetslösheten stigit. Utifrån detta ställer skriveleställarna ett antal frågor till förvaltningen.

Arbetsmarknadsförvaltningen har sedan våren 2020 arbetat aktivt med att analysera konsekvenserna av den pågående pandemin och utifrån dessa analyser planera insatser för att motverka den, av pandemin orsakade, kraftigt ökande arbetslösheten. Förvaltningen har särskilt fokuserat på insatser och åtgärder riktade mot målgruppen unga vuxna, där ett omställningsarbete har pågått under sommaren och hösten för att i högre utsträckning anpassa arbetsmarknadsförvaltningens verksamhet till behoven hos målgruppen.

Det finns en god beredskap för att både inom Vuxenutbildning Stockholm och inom Jobbtorg Stockholms verksamheter möta de stockholmare som har behov av stöd i sitt arbetssökande. Utbildning och kompetensutveckling samt samverkan med arbetsgivare är fortsatt viktiga utvecklingsområden som arbetsmarknadsförvaltningen fortsätter bevaka för att förbättra matchningen och möta de behov som uppstår bland arbetsgivare och arbetssökande.

Arbetsmarknadsnämnden har i budget för 2021 fått ett antal uppdrag som syftar till att ytterligare motverka den ökande arbetslösheten, bland annat genom att stärka närvaron i ytterstadsområden. Planering pågår inom förvaltningen för att ta sig an de i budget 2021 utpekade uppdragen.

Bakgrund

Arbetslösheten har sedan slutet av 2019 ökat kraftigt. Redan innan pandemin bröt ut förutspåddes en nedåtgående trend i ekonomin med en ökande arbetslöshet som följd, och Covid-19 pandemin har bidragit till att antalet arbetslösa har ökat ytterligare.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom utvecklings- och utredningsstaben i samarbete med Jobbtorg Stockholm vid arbetsmarknadsförvaltningen.

Ärendet

Arbetsmarknadsförvaltningen har mottagit en skrivelse från Salar Rashid m.fl. (S) gällande möjligheterna att motverka den ökande arbetslösheten. Skrivelsens författare lyfter att antalet hushåll som uppbär försörjningsstöd har ökat och att nästan hälften av dessa får försörjningsstöd på grund av arbetslöshet. Skrivelsen lyfter därför frågor kring möjligheten att stärka insatserna mot den ökande arbetslösheten, med särskilt fokus på arbetslösa unga och andra prioriterade grupper som riskerar ett långvarigt utanförskap om de inte kommer in på arbetsmarknaden.

Skrivelsens författare anser att det finns ett behov av en samlad strategi och ytterligare insatser för att möta den ökande arbetslösheten.

Skrivelsens författare ställer följande frågor:

- Vilka insatser avser man att sätta in för att öka sysselsättningen bland arbetslösa och särskilt bland stadens prioriterade målgrupper?
- Vilka insatser avser man att sätta in för att unga inte ska börja vuxenlivet i arbetslöshet när de flesta lågtröskelarbeten inom exempelvis service- och besöksnäringen försvunnit?
- Vilken beredskap har man på kort respektive lång sikt för att möta den ökande arbetslösheten?

Arbetsmarknadsförvaltningens synpunkter och förslag

Arbetsmarknadsförvaltningen har sedan Covid-19 pandemin bröt ut våren 2020 arbetat aktivt med att möta det ökande antalet arbetslösa i staden genom att analysera behov och effekter samt genom att ställa om verksamheten utifrån de anpassningar som pandemin har krävt. I verksamhetsplanen för 2021 kommer förvaltningen att närmare beskriva kommande års uppdrag och de förstärkningar som kommer att sättas in för att möta de behov som har uppkommit som en konsekvens av pandemin.

Samtliga verksamheter inom Jobbtorg Stockholm har fortsatt hållit öppet men ställts om till att i första hand möta aspiranter genom digitala distansmöten. Beredskapen är fortsatt god och i förvaltningens verksamhetsplan för 2021 finns närmare beskrivningar av hur Jobbtorg Stockholm under året kommer att anpassa sin verksamhet utifrån aspiranternas behov och förutsättningar samt arbetsmarknadens behov av arbetskraft. Bland annat kommer förvaltningen att stärka sin närvaro i ytterstadsområdena, särskilt i Järvaområdet, för att bidra till ett minskat utanförskap och ökad trygghet.

Antalet personer som uppbär försörjningsstöd på grund av arbetslöshet har ökat under pandemin, men inflödet till Jobbtorg Stockholms verksamheter är fortfarande stabilt och ingen kö förekommer för att få ta del av stöd och insatser. En stor del av de personer som uppbär försörjningsstöd på grund av arbetslöshet kan antas vara inskrivna vid Arbetsförmedlingen och får i första hand stöd i sitt arbetssökande från den statliga myndigheten.

Av den konjunkturrapport (*Ekonomiska konsekvenser av Covid-19 och behov av åtgärder i Stockholms stad*, juni 2020) som Stockholms stad tog fram under våren 2020 framgår att ca 22 % av samtliga försörjningsstödstagare har haft insatser från Jobbtorg Stockholm under det senaste året. I rapporten görs även bedömningen att denna siffra kan komma att öka vid en mer långvarig lågkonjunktur, men att ett ökat antal arbetslösa personer i första hand betyder ett högre tryck på Arbetsförmedlingen.

Arbetsmarknadsförvaltningen vill betona att Stockholms stads uppdrag är att tillhandahålla ett kompletterande stöd vid sidan om de statliga insatserna, och att förvaltningens handlingsutrymme är begränsat i de fall där arbetssökande i huvudsak får insatser från Arbetsförmedlingen. Trots den förändringsresa som Arbetsförmedlingen befinner sig i och som har krävt anpassningar av arbetssätt för samverkan, så har arbetsmarknadsförvaltningen en

god dialog med myndigheten. För förvaltningen är det viktigt att samordning sker med Arbetsförmedlingen så att organisationerna kompletterar varandra för att nå resultat med en så effektiv resursanvändning som möjligt. Stockholms stad och Arbetsförmedlingen har därför under hösten 2020 tagit fram en ny samverkansöverenskommelse i syfte att ta tillvara på de statliga insatserna som kan gynna stadens arbetslösa. Statliga lönesubventioner är också en viktig förutsättning för arbetet med bland annat Stockholmsjobb då många av dessa finansieras helt eller delvis med en lönesubvention från Arbetsförmedlingen.

Även Vuxenutbildning Stockholm har under 2020 fortsatt att hålla sina verksamheter öppna för stockholmarna genom att i första hand använda sig av fjärrundervisning och digitala möten.

Efterfrågan på utbildning har ökat under pandemin då många arbetslösa har sett behov av att vidareutbilda sig för att stärka sin ställning på arbetsmarknaden. Denna ökade efterfrågan förväntas fortsätta och arbetsmarknadsförvaltningen har en god beredskap för att kunna ta emot och erbjuda utbildningsmöjligheter till den stora majoriteten av de som söker sig till vuxenutbildningen.

Utbildning som vägen till jobb kommer att vara av stor vikt framöver. Både på kort och på lång sikt kommer utbildningsinsatser att vara viktiga för att de som står utanför arbetsmarknaden ska få möjlighet att rusta sig för att långsiktigt kunna möta de krav som en förändrad arbetsmarknad ställer.

Utbildning är även en viktig del av insatsen Stockholmsjobb och för att ytterligare stärka kompetensen hos de som deltar i insatsen, samt förbättra deras möjligheter till en långsiktig etablering på arbetsmarknaden, kommer förvaltningen att fortsätta arbeta för att i än högre utsträckning kombinera Stockholmsjobb med utbildning; speciellt inom branscher där en efterfrågan på utbildad arbetskraft finns.

Arbetsmarknadsförvaltningen har sedan våren 2020 ytterligare förstärkt sitt fokus på att motverka den stigande ungdomsarbetslösheten. Förvaltningen har under arbetsnamnet *Kraftsamlings unga* arbetat för att göra analyser samt planera insatser som möter behoven hos de unga som drabbas särskilt hårt av pandemin. Bland annat har de lokala jobbtorgen utökat möjligheterna till stöd via digitala kanaler och utökade öppettider för drop-in för de unga vuxna som har ett stort stödbehov.

Under sommaren fattade regeringen beslut om satsningen ”Jobb för unga” som innebar att de medel som tilldelades kommunerna för att kunna erbjuda kommunala feriejobb under 2020 breddades till att även kunna gälla längre anställningar för unga inom det kommunala aktivitetsansvaret och unga som nyligen har avslutat sina gymnasiestudier. Med start i september genomförde förvaltningen ett arbete med att ta fram arbetsplatser och matcha ut ca 70 ungdomar till anställningar på 1-3 månader inom ramen för denna satsning.

Arbete pågår även med att inom Integrationspakten stärka fokus på jobb för unga, och förvaltningen har påbörjat ett arbete med att i större utsträckning än tidigare involvera aktörer inom såväl civilsamhället som näringslivet i ungdomsarbetet. Mer ingående beskrivningar av det arbete som planeras för kommande år redovisas i förvaltningens verksamhetsplan för 2021.

Omställningen till stöd och insatser på distans och genom digitala kanaler har trots vissa utmaningar fungerat väl, men utvecklingsområden kvarstår då pandemins effekter på arbetsmarknaden innebär ytterligare anpassningar som kräver ett mera långsiktigt arbete. Bland annat finns behov av att fortsätta arbeta med att ställa om arbetsgivararbetet utifrån de behov som har uppkommit med anledning av pandemin. Efterfrågan på arbetskraft har kraftigt förändrats bland annat inom sektorer som tidigare fungerade som ingångsportar för personer som var nya på arbetsmarknaden, och utifrån detta behöver även arbetsmarknadsförvaltningens och stadens arbetsgivararbete anpassas till att i högre grad möta behoven hos de branscher som under pandemin har haft ett fortsatt stort anställningsbehov.

Karina Uddén
arbetsmarknadsdirektör

Karin Eriksson-Bech
utvecklingschef

Bilaga

1. Skrivelse om insatser för att möta den ökande arbetslösheten.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Karina Uddén, arbetsmarknadsdirektör	2021-01-28
Karin Eriksson-Bech, utvecklingschef	2021-01-27